

AFORTUNADAMENT DOTZE ANYS DESPRÉS LA VIOLÈNCIA HA DESAPAREGUT

Antoni Segura

Catedràtic d'història contemporània de la Universitat de Barcelona

Ernest Lluch, la força del diàleg

El 21 de novembre farà dotze anys que Ernest Lluch era assassinat per ETA. Ho fou per reclamar el diàleg, convençut que, més enllà de la violència, hi havia un conflicte polític que calia resoldre. En altres paraules, creia que, quan s'aconseguís eliminar la xacra de la violència, quedava encara un llarg camí per recórrer per tal de solucionar mitjançant el diàleg el conflicte polític que havia quedat clarament visualitzat en la no-aprovació de la Constitució espanyola a Euskadi: l'abstenció que defensava el PNB assolí el 55%, mentre que el no que preconitzava l'esquerra abertzale arribava al 25%. Ras i curt, a Euskadi, la Constitució espanyola només va tenir el suport del 33% del cens electoral. Com escrivia el mateix Lluch (i Miguel Herrero de Miñón) anys després: "Més enllà de la violència hi ha un tema polític pendent. Si aquesta ha impedit, fins ara, abordar-lo, mentre no es resolgui no es desactivarà definitivament la violència... més de la meitat dels bascos no va votar la Constitució el 1978 i un sector important de la població basca se'n manté al marge."

I EN AIXÒ ESTEM DOTZE ANYS després. Afortunadament, la violència ha desaparegut de l'horitzó. El 20 d'octubre

del 2011, ETA decidia "el cessament definitiu de la seva activitat armada". Però, malauradament, ningú sembla disposat a tirar endavant el diàleg necessari per resoldre definitivament el conflicte basc (i encara menys el català). És com si la desaparició de la violència hagués satisfet plenament els objectius del nacionalisme espanyol més ranciament unitari i centralista i del que es tractés ara és de desmuntar una a una les aspiracions d'autogovern dels ciutadans d'Euskadi i Catalunya. I la crisi econòmica, sens dubte, ajuda. Com ajuda també a desballestar el poc estat del benestar de què hem gaudit.

ÉS UN DOBLE ERROR. D'una banda, perquè com advertien els dirigents del Sinn Féin a la delegació del PNB que va visitar

Malauradament, ningú sembla disposat a tirar endavant el diàleg necessari per resoldre definitivament el conflicte basc

Belfast el 1995, "la nostra aposta pel procés de pau és una aposta de fons i convicció. Som tota una generació de republicans els que hem apostat per aquesta via; si, pel que sigui, falla, com que el problema d'Irlanda del Nord persistirà, serà una altra generació la que prendrà el relleu i adoptarà les decisions que estimi convenientes". Se'n feia ressò ETA quan, durant la treva de 1998-99, declarava a la BBC que si el govern espanyol desestimava reconèixer el dret a l'autodeterminació del poble basc, no serien ells "els forçats a actuar militarment, sinó la pròxima generació, ja sigui sota la sigla d'ETA o amb un altre nom". De l'altra, perquè l'exercici de la política, en les circumstàncies actuals de crisi econòmica i d'una majoria absoluta del PP obsessiada a carregar els costos de la crisi sobre els més febles i l'autogovern, porta, inexorablement, a la conclusió que en aquest estat ni els ciutadans catalans ni els bascos hi tenen cabuda.

NO SÉ QUÈ PENSARIA LLUCH de l'actual situació, ni quines solucions polítiques proposaria. De ben segur no deixar de banda la paraula fins a exhaurir totes les possibilitats del diàleg polític i, després, obrar en conseqüència. Això em venia al cap divendres passat, quan, en l'incomparable marc de l'església de Sant Genís de Torroella de Montgrí, en el concert que cada any dedica a l'Ernest Lluch el Festival de Músiques que dirigeix l'amic Josep Lloret, escoltava les veus del cor La Xantria interpretant música religiosa del barroc català. Una bona ocasió per recordar la necessitat i la força del diàleg fins arribar a un gran consens social i polític que ens permeti fer el pas definitiu per sortir de l'actual atzucac.